A°. 1840. N°. 3.

VRIJDAG, DEN 10den JANUARIJ.

Surinaamsche Courant.

Burgerlijke Stand.

PARAMARIBO, *den 9 Januarij* 1840.

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: JOSEPH BUENO DE MESQUITA ARRIAS met ANNA MARIA HAIJNDES.

En

JOHANN FRIDRICH HEURING met ALIJDA MARGARETHA VAN DOORNEMAAL, Weduwe van JAN SCHOBBÉ.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH.

Eerste Oproeping.

De Commissie van *Inschrijving en Vrijstelling* voor de Schutterij van *Paramaribo*, benoemd door Zijne Excellentie den Heere Schout bij Nacht, Gouverneur Generaal bij Gouvernements-Order 10 December 1839, No. 114 | 10. — roept bij dezen op:

Alle vrije Mannelijke Ingezetenen, welke bewijsselijk aan *Paramaribo* woonachtig zijn, immers zich aldaar bewijsselijk ophouden, of hun verblijf hebben, voor zoo verre zij namelijk op den 1sten Januarij 1840, den vollen ouderdom van achttien jaren zullen bereikt hebben, en alzoo hun negentiende jaar zullen zijn ingetreden, en die hun negen en veertigste jaar niet zullen hebben bereikt, en alzoo hun vijftigste nog niet zullen zijn ingetreden, welke niet reeds in de Schtterij zijn ingelijfd, van welken rang, staat of orde zij ook zijn mogen, zonder onderscheid, of zij vermeenen mogten, al dan niet tot de vrijgestelde te behooren, met uitzondering nogthans van zoodanige, welke volgens Art. 3 van het *Reglement voor de Schutterij*, gearresteerd den 31sten December 1835 en 13 Mei 1836, van de persoonlijke dienst bevrijd, of van schriftelijke FINALE VRIJSTELLING van de voormalige Commissie van Inschrijving en Vrijstelling voorzien zijn.

Zij zal hare *eerste* zitting houden, in het lokaal van het voormalig Gemeente Bestuur, *van des morgens 9 tot 12 uren, op Maandag den 13 Januarij 1840.* Voor de personen wier namen aanvangen met de letters P. tot en met Z.

De voor de Commissie verschijnende, zullen de Letters en het Nummer hunner Woonplaats; en den naam der Straten moeten opgeven.

Paramaribo, den 27 *December* 1839.

Namens de Commissie van Inschrijving en Vrijstelling voornoemd,
De Secretaris,
H. BENJAMINS.

Criminele Regtbank in Holland.

Teregtzetting van den 14, 15 en 17 October ll.

Voorzitter de Heer Mr. P. W. PROVÓ KLUIT.

(KINDERMOORD.)

(*Vervolg en slot van No. 2.*)

De heer Mr. J. J. Uitwerf Sterling, officier van justitie, betoogde bij de adstructie van zijn requisitoir, uit de ten processe bekende omstandigheden en uit het schouwrapport der deskundigen, de twee volgende punten: 1o. dat de besch. een levend kind ter wereld had gebragt en 2o. dat zij het moedwillig van het leven had beroofd. Bij den kindermoord behoorde nog eene derde omstandigheid bewezen te worden, dat namelijk de moord had plaats gehad kort na de geboorte: doch dit punt was in deze erkend en vorderde dus geen afzonderlijk betoog. Z. E. G. A. requireerde ten slotte dat de besch. zou worden schuldig verklaard aan de haar ten laste gelegde feiten en alzoo aan *Kindermoord*, en veroordeeld tot de straffe des doods.

De Heer Mr. C. J. Fortuyn, verdediger der besch. zettede in eene uitgewerkte pleitrede drie punten uiteen: 1o. dat het niet voldoende bewezen was, dat het gevonden kind eenen gewelddadigen dood was gestorven, welk punt Z. Ed in twee onderdeelen splitste, *a.* dat het niet bewezen was, dat het kind levend was geboren, en *b* dat zoo men dit ook aannam, het niet bewezen was, dat hetzelve was vermoord, daar het zeer mogelijk was, hetzelve na de geboorte door eenig toeval was gestorven. Bij de behandeling van dit gedeelte zijner pleitrede beriep de geëerde pleiter zich op het gezag der voornaamste schrijvers over de geregterlijke geneeskunde, om daaruit te betoogen, dat de gronden, waarop de deskundigen hun besluit hadden gebasseerd, dat het kind levend geboren en een' gewelddadigen dood gestorven was, onvoldoende waren. Wijders betoogde de Heer F. IIo. dat het onvolledige bewijs wegens den gewelddadigen dood van het kind, door de ten processe bekende feitelijke omstandigheden en de daaruit resulterende vermoedens niet genoegzaam werd aangevuld, en IIIo. dat er eenige omstandigheden bewezen waren, waardoor de bewijzen der schuld aanmerkelijk werden verzwakt.

Na ook de repliek van den openbaren aanklager en dupliek van den verdediger gehoord te hebben, heeft de regtbank op den 17den dezer in deze uitspraak gedaan Zij heeft de besch. *ontslagen*, op grond vooral dat het niet voldoende bewezen was dat het kind, hetwelk zij beschuldigd was te hebben vermoord, na de geboorte had geleefd, noch ook, dat het kind indien het ook had geleefd, op eene gewelddadige wijze van het leven was beroofd.

Het is ten allen tijde opgemerkt, dat eene rijke en krachtige voeding de vruchtbaarheid der huwelijken vermeerdert. Dit is thans door de onvermoeide nasporingen van den Heer Villerme bewezen. Deze geleerde heeft uit verschillende tafels van het verschil der bevolking in Frankrijk aangetoond: dat, toen de handwerklieden, de boeren en daglooners zich plotseling in ongewone welstand bevonden en zij zich eene genoegzame voeding konden verschaffen, de vruchtbaarheid der huwelijken zeer toenam, zoo dat de huisgezinnen door elkander gerekend talrijker in kinderen werden, dan zij voor de omwenteling waren, toen de tienden en andere belastingen ten voordeele van de geestelijkheid en den adel werden geheven.

Ditzelfde verschijnsel heeft thans wederom plaats in Portugal, alwaar door het vernietigen der kloosters en het afschaffen van de tienden en andere belastingen ten voordeele der geestelijkheid en den adel, de arbeidenden klasse in eenen ongewonen welstand is geraakt. Welk een onderscheid is er hieromtrent tusschen Italien en Portugal. In Italien moet de landbouwer de helfte van den opbrengst zijner gronden afstaan aan den adel en de geestelijkheid, in Portugal betaald de landbouwer slechts eene geringe belasting aan de regering. Uit de geboortelijsten aldaar wordt insgelijks aangetoond, dat na de omwenteling de vruchtbaarheid der huwelijken zeer is toegenomen; doch deze staat van welvaart en ruime voeding der volksklasse kunnen aldaar maar een bepaalden tijd duren, even zoo als zulks in Frankrijk heeft plaats gehad. Toen dit rijk slechts vier en twintig millioen menschen moest voeden, was het voedsel genoegzaam, doch voor eene bevolking van ruim vier en dertig millioen, waarop dezelve thans geschat wordt, is hetzelve niettoereikend, en de vruchtbaarheid der huwelijken is langzamerhand wederom afgenomen. Het is dus noodzakelijk voor Frankrijk om in Afrika eenen uitweg te zoeken voor de overtollige bevolking. De Engelschen wandelden niet alleen naar de Vereenigde Staten uit maar thans ook naar Texas.

Mengelingen.

ONTDEKKING VAN AMERIKA IN DE TIENDE EEUW.

Berigten der ontdekkings reizen gedaan door de oude Scandinaviers in het Noorden van Amerika.

REIZE VAN BIARNA HERIULFSON IN 986.

In de lente van 986 vestigde zich Erich de Roode gebannen uit Ysland, in Groenland, ter plaatse genaamd Brattalid in Ericsfiord. Hij had vele reisgezellen met zich en onder anderen Heriulfo, zoon van Bard, die met Ingolf, de eerste kolonist van Ysland in familie betrekking stond. Heriulfo vestigde zijne woonplaats in Heriulfsnes in het zuiden van Groenland; zijn zoon Biarno was toen op eene reize naar Noorwegen; bij deszelfs terugkomst op Ysland vernam hij het vertrek van zijnen vader en besloot den winter, als naar gewoonte, bij hem te gaan doorbrengen. Hij noch zijne reisgezellen hadden voorheen de zee van Groenland bevaren, zij namen echter de reis aan in eene dik benevelde lucht met den wind uit het noorden, en na verscheidene dagen in zee te zijn geweest, wisten zij niet, waar zij zich bevonden. Met eene heldere lucht ontdekten zij een land bedekt met bosschen, zonder bergen, slechts met eenige heuvels doorsneden. Aangezien het land geene gelijkenis had met de beschrijving, welke men hun van Groenland

gegeven had, zoo lieten zij hetzelve aan hun bakboord liggen, en zetteden hunne reis voort; na twee dagen aldus gezeild te hebben ontdekten zij een vlak land, met bosschen: zij bleven nog drie dagen in de wijde zee voortzeilen met den wind uit het zuidwesten en toen ontdekten zij voor de derde maal een hoog en bergachtig land, overdekt met sneeuwhoopen; na hetzelve aangedaan te hebben, bemerkten zij, dat het een eiland was; zij gingen niet aan wal, om dat er niets aanlokkelijk was. Zij staken wederom de wijde zee in met denzelfden wind en na eenen stormachtigen overtogt van vier dagen, ofschoon voor hen gunstig, kwamen zij te Herrulfsnes in Groenland aan.

COLOSSAAL VERMOGEN VAN DEN JUWELIER *RUNDELL*, VOOR EENIGEN TIJD TE LONDEN OVERLEDEN.

Men vindt een merkwaardig voorbeeld van de verbazende schatten, die de kooplieden in Engeland somtijds vergaderen, in den vermaarden Juwelier Rundell te Londen, hetwelk bij zijn overlijden onlangs is gebleken. Alleen de roerende goederen van dezen Koopman zijn geschat op de som van 1,200,000 ponden sterling, en er moesten 15,000 p. st. voor zegelregten betaald worden om zijn testament bij het bureau van Doctors Commons, volgens de Engelsche wetten, te laten inschrijven, hoewel deze laatste som door de wet beperkt was, die niet schijnt vooronderstelt te hebben, dat iemand meer dan 1,000,000 aan roerende goederen zoude bezitten. De geheele nalatenschap van Rundell bedragende bijna 2,000,000 p. st. (omtrent 24,000,000 guldens) is geheel door hem bij eikander gebragt en schijnt de vrucht der gewone werkzaamheden in zijn bedrijf van Juwelier te zijn geweest. Uit de volgende opgaven zal men zich eenig denkbeeld kunnen vormen van de voordeelen, welke dien handel oplevert, zoodra hij eene zoodanig uitgebreidheid heeft verkregen, als hier ten aanzien van Rundell en Bridge plaats had. Dit huis ontving, zoo van de regering als van verscheiden lieden van adel, voor huur van een gedeelte der kleinooden en van het zilverwerk, hetwelk bij de krooning van den regerenden Koning gebruikt werd, 40,000 p. st. Hetzelve genoot insgelijks van de Universiteit te Oxford eene som van bijna 6,000 p. st., voor het zilverwerk en de juweelen, welke aan dezelve verhuurde om bij het maal te dienen, hetwelk zij in 1824 aan de vreemde Mogendheden en den Prins Regent in de zaal de Bibliotheek van Radclift, in die stad, gegeven heeft. De Heer Rundell is ongehuwd overleden en heeft een gedeelte zijner nalatenschap aan eenige neven gemaakt, en een ander gedeelte, in legaten van 30,000, 20,000 en 10,000 p. st. en mindere sommen, aan een klein getal zijner vrienden geschonken. Het overige is geërfd door de Godshuizen der City en verscheiden Instellingen van Weldadigheid, die voor het grootste gedeelte aldaar gevestigd zijn.

Advertentiën.

(1207) De Fungerende CURATORS bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zullen op Maandag den 13den dezer, des namiddags om 4 ure, ten Sterfhuize van den Heer JACOB GOMPERTS, door den Vendumeester M. A. KEIJSER, doen verkoopen:

Deszelfs *NALATENSCHAP*, bestaande in eenige WINKELWAREN, GOUD- en ZILVERWERK, LIJFKLEEDEREN, MEUBELEN, GLASWERK en andere GOEDEREN.

Mede de Slaven: *Johannes*, *Nanetta*, *Fannij* met hare Kinderen en Kleinkinderen, als: *Maria* met haren Zoon *Cornelis*, *Antje* met haren Zoon *Theodorus*, *Louis*, *Frans* en *Heintje*.

Paramaribo, *den* 9 *Januarij* 1840.

M. N. ARLAUD.
2de Commies.

Op Maandag den 20sten dezer, zullen WIJKMEESTERS van Wijk La B., een aanvang maken, met de jaarlijksche opneming in dezelve Wijk, ingevolge Publicatie van 5 | 6 Maart 1828.

Paramaribo, *den* 9 *Januarij* 1840.

J. C. DOERRLEBEN.
J. NUNES.
J. J. B. DE MESQUITA.

De WIJKMEESTER der *Eerste Buitenwijk*, of zoogenaamde *Combé*, maakt bij deze aan de respective bewoners derzelve Wijk bekend, dat hij op Maandag den 20sten dezer, een aanvang zal maken met de jaarlijksche opneming, ingevolge Publicatie van 5 | 6 Maart 1828.

Paramaribo, *den* 10 *Januarij* 1840

De Wijkmeester voornoemd,
H. SPALINGER.

MAATSCHAPPIJ:
Tot Nut van 't Algemeen.

DEPARTEMENT
PARAMARIBO.

☞ Uithoofde van de vertimmeringen aan het *WAAGGEBOUW*, zal er in *deze maand* geene ALGEMEENE VERGADERING gehouden worden.

Paramaribo, *den* 8 *Januarij* 1840

De Secretaris van het Departement voornoemd,
N. G. VLIER.

TOONEEL-GENOOTSCHAP
THALIA.

Eerste Representatie:
DE OOST-INDIEN VARER;
Tooneelspel, in *vier* Bedrijven,
en na hetzelve:
HET KAMERTJE VAN EEN WASCHMEISJE;
Blijspel, met Zang, in *een* Bedrijf.

Om bijzondere en gewigtige reden zal deze EERSTE REPRESENTATIE, in plaats van op Donderdag den 16den, plaats hebben op Maandag den 20sten Januarij e. k.

De Entrée-Billetten zullen op den dag der Vertooning in het *Tooneel-Gebouw* verkrijgbaar zijn.

De aanvang is bepaald 's avonds *precies ten zeven ure.*

Het reglement van orde, voor zoo ver zulks het publiek aangaat, en waarna een ieder zich zal hebben te gedragen, zal in het *Tooneel-Gebouw* worden aangeplakt. (2539)

Paramaribo, *den* 9 *Januarij* 1840.

H. F. WESENHAGEN,
Secretaris.

(2538) Word geland uit de Noord-Amerikaansche Schoener *Austin*, Kapt. C. BURGESS, en te bekomen bij de ondergeteekenden:

95 vaten Bakkeljaauw.
100 tonnen Manhaeds.
50 kistjes Smeerkaarsen.
50 kistjes Zeep.
10 kistjes Spermac. Kaarsen.
30 vaten Spermacette Olie.
20 vaten Teer.
10 vaten Pek.

Nog in Voorraad:

TABAK, WHITE PINE en PITCH PINE PLANKEN.

Paramaribo, *den* 3 *Januarij* 1840.

GEBROEDERS REELFS.

Te bekomen bij
Gardner, Mac Donald & Co.
VERSCHE RIJST tegens 9 Cents per pond. (2541)

BESTE
Frankfortsche Zuurkool
in achtste Amen; — te bekomen bij
(2540) C. A. RICHTER.

Extra Yellow- en Ligtbrown Spotted HAVANA SIGAREN, versche ZALM, en kwart vaatjes FAMILIE VLEESCH; — verkrijgbaar bij (1213)
Wed. J. VAN PRAAG.

(1240) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal *HEDEN MORGEN*, om *negen* uren, verkoopen:

PROVISIEN, STUKGOEDEREN, den Slaaf FREDERIK, aankomende de Heeren R. LE CHEVALIER, N. DE GIJZELAAR en ARENT DROST Az.

WANE-, KOPIE VLOER- en BESLAG PLANKEN, van de Gronden *Hanover* en *Quapibo*. Alsmede *NIEUWE TUIGEN*.

(2533) H. G. ROUX vertrekt.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam:

Het Nederlandsch Kofschip *Harmonie*, Kapt. J. Addicks. — Adres bij Gebroeders Reijns.

Het Nieuw Gebouwd Gekoperd Brikschip *Triton*, Kapt. J. J. Kiers. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 15 Februarij.

Het Gekoperd tweedeks Barkschip *de Drie Gebroeders*, Kapt. S. Y. Parma. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 1 Februarij.

Het gekoperd Tweedeks Driemast Galjootschip *Paramaribo*, Kapt. J. C. Töpper. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 15 Januarij.

Het gekoperd Tweedeks Barkschip *Maria Frederica*, Kapt Klaas Boeles de Weerd. — Adres bij Gebroeders Reijns.

Het Nederlandsche Schooner Brikschip *Equator*, Kapt. J. van der Kolff Wz. — Adres bij Leijsner en Scheffer. — Sluit 25 Januarij.

Het Bregantijnschip *Koophandel*, Kapt F. Popkes. Recommandeert deszelfs Boden tot inlading van KOFFIJ, KAKAO en KATOEN, voor Amsterdam en Rotterdam. — Adres bij Leijsner en Scheffer.

Het Schip *Delphijn*, Kapt. B. J. Bakker. — Adres bij J. G. Fonseca Fz.

Het gekoperd Tweedeks Fregatschip *Harmonie*, Kapt. Boij Jansen. — Adres bij J. F. Faverij. Sluit 10 Januarij.

Het Nederlandsch Schip *Helena Catharina*, Kapt. J. J. Ynsen — Adres bij C. J. Leijsner.

Het gekoperd Tweedeks Barkschip *Sophia Cecilia*, Kapt. J. C. Radeloff. — Adres bij C. J. Leijsner.

Het gekoperd Tweedeks Brikschip *Phœnix*, Kapt. Jacob Job Gorter. — Adres bij J. Gisius.

Het Nederlandsch Schip *Adolf Frederik*, Kapt. G. Zwanenburg. — Adres bij J. F. Faverij.

Het gekoperd Driemast Barkschip *Susanna Maria*, Kapt. E. Meijer. — Adres bij L. D. J. van Bommel. Sluit 5 Februarij.

Naar Rotterdam:

Het Nederlandsch Kofschip *Anthonij*, Kapt. K. H. Mugge. — Adres bij J. M. Samson. — Sluit HEDEN.

Het Brikschip *Agenoria*, Kapt. W. van der Kolff. — Adres bij Leijsner en Scheffer.

Het Nederlandsch Kofschip *de Jonge Jan*, Kapt. F. Guijt. — Adres bij J. M. Samson.

Ter Drukkerij van FUCHS & CAMPS.